

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 19ης Δεκεμβρίου 2019*

«Προδικαστική παραπομπή – Ταχεία διαδικασία – Θεσμικό δίκαιο – Πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο οποίος εκλέγεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενώ τελεί υπό προσωρινή κράτηση στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας – Άρθρο 14 ΣΕΕ – Έννοια του “μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου” – Άρθρο 343 ΣΛΕΕ – Ασυλίες οι οποίες είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση της αποστολής της Ένωσης – Πρωτόκολλο (αριθ. 7) περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρο 9 – Ασυλίες των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου – Ασυλία για τη μετάβαση – Ασυλίες κατά τη διάρκεια των συνόδων – Προσωπικό, χρονικό και υλικό πεδίο εφαρμογής των διαφόρων αυτών ασυλιών – Άρση ασυλίας από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο – Αίτηση άρσης ασυλίας εκ μέρους εθνικού δικαστηρίου – Πράξη περί της εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση και καθολική ψηφοφορία – Άρθρο 5 – Θητεία – Άρθρο 8 – Εκλογική διαδικασία – Άρθρο 12 – Έλεγχος της εντολής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατόπιν της επίσημης ανακοίνωσης των εκλογικών αποτελεσμάτων – Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρο 39, παράγραφος 2 – Εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση, καθολική, ελεύθερη και μυστική ψηφοφορία – Δικαίωμα του εκλέγεσθαι»

Στην υπόθεση C-502/19,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο, Ισπανία) με απόφαση της 1ης Ιουλίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο αυθημερόν, στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας κατά του

Oriol Junqueras Vies,

παρισταμένων των:

Ministerio Fiscal,

Abogacía del Estado,

Partido político VOX,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, R. Silva de Lapuerta, Αντιπρόεδρο, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, A. Prechal, L.S. Rossi και I. Jarukaitis, προέδρους τμήματος, E. Juhász, J. Malenovský (εισηγητή), L. Bay Larsen, C. Toader, N. Piçarra, A. Kumin, N. Jääskinen και N. Wahl, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια διοικητική υπάλληλος,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησεως της 14ης Οκτωβρίου 2019,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- ο O. Junqueras Vies, εκπροσωπούμενος από τον A. Van den Eynde Adroer, abogado,
- η Ministerio Fiscal, εκπροσωπούμενη από τον F. Cadena Serrano, την C. Martinez-Pereda και τους J. Moreno Verdejo και J. Zaragoza Aguado,
- το Partido político VOX, εκπροσωπούμενο από την M. Castro Fuertes, abogada, επικουρούμενη από την M. Hidalgo López, procuradora,
- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την S. Centeno Huerta και τον A. Rubio González,
- το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκπροσωπούμενο από την C. Burgos καθώς και από τους F. Drexler και N. Görlitz,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον F. Erlbacher και την I. Martínez del Peral,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 12ης Νοεμβρίου 2019,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 9 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7) περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2012, C 326, σ. 266, στο εξής: πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο παρεμπόμπουσας προσφυγής που άσκησε ο Oriol Junqueras Vies, σε ποινική διαδικασία που τον αφορούσε, κατά διατάξεως του Tribunal Supremo (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Ισπανία) με την οποία δεν έγινε δεκτή, κατόπιν της επίσημης ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων των εκλογών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που διεξήχθησαν στις 26 Μαΐου 2019, η άρση του μέτρου της προσωρινής κράτησης που του είχε επιβληθεί από τον Νοέμβριο του 2017, προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα να εκπληρώσει διατυπώσεις από τις οποίες εξαρτάται, κατά το ισπανικό δίκαιο, η απόκτηση της ιδιότητας του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης

- 3 Το κεφάλαιο III του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης, το οποίο αφορά τα «[μ]έλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου», περιλαμβάνει μεταξύ άλλων το άρθρο 9, το οποίο ορίζει τα εξής:

«Κατά τη διάρκεια των συνόδων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τα μέλη του απολαύουν:

- α) εντός της επικρατείας των κρατών τους, των ασυλιών που αναγνωρίζονται στα μέλη του Κοινοβουλίου της χώρας τους,
- β) εντός της επικρατείας άλλων κρατών μελών της εξαιρέσεως από κάθε μέτρο κρατήσεως και κάθε δικαστική δίωξη.

Η ασυλία τούς καλύπτει επίσης όταν μεταβαίνουν στον τόπο συνεδριάσεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή όταν επιστρέφουν από αυτόν.

Επίκληση της ασυλίας δεν δύναται να γίνει στην περίπτωση αυτοφώρου εγκλήματος και ούτε δύναται να εμποδίσει την άσκηση του δικαιώματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να άρει την ασυλία ενός από τα μέλη του.»

Η εκλογική πράξη

- 4 Η πράξη περί της εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση και καθολική ψηφοφορία, που προσαρτάται στην απόφαση 76/787/EΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 1976 (JO 1976, L 278, σ. 1), τροποποιήθηκε για τελευταία φορά με την απόφαση 2002/772/EΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου και της 23ης Σεπτεμβρίου 2002 (ΕΕ 2002, L 283, σ. 1) (στο εξής: εκλογική πράξη).
- 5 Το άρθρο 1, παράγραφος 3, της εκλογικής πράξης προβλέπει ότι η εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διεξάγεται με άμεση, καθολική, ελεύθερη και μυστική ψηφοφορία.
- 6 Το άρθρο 5 της εκλογικής πράξης έχει ως εξής:

«1. Η πενταετής περίοδος για την οποία εκλέγονται τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αρχίζει με την έναρξη της πρώτης συνόδου μετά από κάθε εκλογές.

[...]

2. Η θητεία κάθε μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αρχίζει και λήγει ταυτόχρονα με την περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 1.»

- 7 Το άρθρο 6, παράγραφος 2, της εκλογικής πράξης προβλέπει τα εξής:

«Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου απολαύουν των προνομίων και των ασυλιών που ισχύουν γι' αυτά δυνάμει του [πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης].»

8 Το άρθρο 8, πρώτο εδάφιο, της εκλογικής πράξης ορίζει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρούσας πράξης, η εκλογική διαδικασία διέπεται, σε κάθε κράτος μέλος, από τις εθνικές διατάξεις.»

9 Το άρθρο 11, παράγραφοι 3 και 4, της εκλογικής πράξης έχει ως εξής:

«3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου [229 ΣΛΕΕ], το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνέρχεται αυτοδικαίως την πρώτη Τρίτη μετά την πάροδο μηνός από το τέλος της εκλογικής περιόδου.

4. Το απερχομένο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο παύει να ασκεί τα καθήκοντά του κατά την πρώτη συνεδρίαση του νέου Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.»

10 Το άρθρο 12 της εκλογικής πράξης προβλέπει τα εξής:

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προβαίνει στον έλεγχο της εντολής των μελών του. Για τον σκοπό αυτό λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα που ανακοινώνονται επισήμως από τα κράτη μέλη και αποφασίζει επί των διαφορών οι οποίες θα μπορούσαν ενδεχομένως να ανακύψουν από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας πράξης, εξαιρουμένων των εθνικών διατάξεων στις οποίες παραπέμπει η πράξη αυτή.»

Το ισπανικό δίκαιο

Το Ισπανικό Σύνταγμα

11 Το άρθρο 71 του ισπανικού Συντάγματος ορίζει τα εξής:

«1. Οι βουλευτές και οι γερουσιαστές δεν διώκονται ποινικώς για τις απόψεις που εκφράζουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

2. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, οι βουλευτές και οι γερουσιαστές απολαύουν επίσης ασυλίας και μπορούν να συλληφθούν μόνο σε περίπτωση αυτόφωρου εγκλήματος. Δεν μπορούν να τους απαγγελθούν κατηγορίες ούτε να ασκηθεί δίωξη κατ' αυτών χωρίς προηγούμενη άδεια του αντίστοιχου νομοθετικού σώματος.

3. Αρμόδιο για τις ποινικές διαδικασίες κατά Βουλευτών και Γερουσιαστών είναι το ποινικό τμήμα του Tribunal Supremo [(Ανώτατου Δικαστηρίου)].

[...]»

Ο εκλογικός νόμος

12 Ο Ley orgánica 5/1985, de Régimen Electoral General (οργανικός νόμος 5/1985 περί γενικού εκλογικού καθεστώτος), της 19ης Ιουνίου 1985 (BOE αριθ.° 147 της 20ής Ιουνίου 1985, σ. 19110), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως της κύριας δίκης (στο εξής: εκλογικός νόμος), ορίζει στο άρθρο του 224 τα εξής:

«1. Η Junta Electoral Central (Κεντρική Εκλογική Επιτροπή, Ισπανία) προβαίνει, το αργότερο έως την εικοστή ημέρα μετά τις εκλογές, στην καταμέτρηση των ψήφων σε εθνικό επίπεδο, στην απονομή των εδρών που αντιστοιχούν στους υποψηφίους και στην ανακήρυξη της εκλογής των υποψηφίων.

2. Εντός πέντε ημερών από την ανακήρυξη της εκλογής τους, οι εκλεγέντες υποψήφιοι οφείλουν να δώσουν όρκο ή να παράσχουν υπόσχεση υπακοής στο Σύνταγμα ενώπιον της Κεντρικής Εκλογικής Επιτροπής. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής, η Κεντρική Εκλογική Επιτροπή κηρύσσει κενές τις έδρες των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τα οποία δεν έχουν δώσει όρκο υπακοής στο Σύνταγμα, αναστελλομένων όλων των προνομίων που, ως εκ της θέσεώς τους, θα απήλαυναν, έως ότου δοθεί ο εν λόγω όρκος.

[...]»

Ο κανονισμός της Βουλής των Αντιπροσώπων

- 13 Ο Reglamento del Congreso de los Diputados (κανονισμός της Βουλής των Αντιπροσώπων) της 10ης Φεβρουαρίου 1982 (BOE αριθ. 55 της 5ης Μαρτίου 1982, σ. 5765) προβλέπει, στο άρθρο του 20, τα εξής:

«1. Μετά την ανακήρυξη της εκλογής του, ο βουλευτής αποκτά καθ' ολοκληρίαν τη βουλευτική ιδιότητα εφόσον εκπληρώσει συγχρόνως τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- 1) υποβολή ενώπιον της Γενικής Γραμματείας του εγγράφου εντολής που έχει εκδοθεί από το αρμόδιο όργανο της εκλογικής αρχής·
- 2) συμπλήρωση της δήλωσής του σχετικά με τις δραστηριότητές του σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον [εκλογικό νόμο]·
- 3) παροχή, κατά την πρώτη Ολομέλεια στην οποία παρίσταται, υπόσχεσης ή όρκου υπακοής στο Σύνταγμα.

2. Τα δικαιώματα και τα προνόμια ισχύουν από τη στιγμή της ανακηρύξεως της εκλογής του βουλευτή. Εάν όμως πραγματοποιηθούν τρεις συνεδριάσεις της Ολομέλειας χωρίς ο βουλευτής να έχει αποκτήσει τη βουλευτική ιδιότητα σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, δεν έχει τα ως άνω δικαιώματα και προνόμια μέχρις ότου αποκτήσει τη βουλευτική ιδιότητα.»

Ο κώδικας ποινικής δικονομίας

- 14 Το άρθρο 384 bis του Ley de Enjuiciamiento Criminal (κώδικα ποινικής δικονομίας), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως της κύριας δίκης, προέβλεπε τα εξής:

«Αφ' ης στιγμής η απόφαση άσκησης ποινικής δίωξης κατά συγκεκριμένου προσώπου καταστεί αμετάκλητη και διαταχθεί η προσωρινή κράτηση για αδίκημα που έχει διαπραχθεί από πρόσωπο το οποίο είναι μέλος ή συνδέεται με ένοπλες ομάδες ή τρομοκράτες ή στασιαστές, επιβάλλεται αυτοδικαίως στον κατηγορούμενο ο οποίος κατέχει δημόσιο λειτούργημα ή θέση η αναστολή της άσκησης των καθηκόντων του ενόσω διαρκεί η κράτηση.»

- 15 Το άρθρο 503 του κώδικα αυτού προβλέπει, στην παράγραφο 1, τα εξής:

«1. Η προσωρινή κράτηση μπορεί να διαταχθεί μόνον όταν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- 1) διαπιστώνονται, στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας, μία ή περισσότερες πράξεις που στοιχειοθετούν αδίκημα το οποίο επισύρει ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών ή στερητική της ελευθερίας ποινή μικρότερης διάρκειας σε περίπτωση που ο κατηγορούμενος έχει καταδικαστεί προηγουμένως για εκ προθέσεως αδίκημα το οποίο δεν έχει διαγραφεί από το ποινικό μητρώο ούτε επιδέχεται διαγραφή.

[...]

- 2) υφίστανται, στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας, επαρκείς λόγοι ώστε να θεωρηθεί ότι το πρόσωπο εις βάρος του οποίου πρέπει να ληφθεί η απόφαση περί προσωρινής κράτησης ευθύνεται για ποινικό αδίκημα·
- 3) με την επιβολή προσωρινής κράτησης επιδιώκεται ένας από τους ακόλουθους σκοπούς:
 - α) να εξασφαλιστεί η παρουσία του κατηγορουμένου στη δίκη όταν υφίστανται εύλογες υπόνοιες περί κινδύνου διαφυγής.

[...]»

16 Τα άρθρα 750 έως 754 του εν λόγω κώδικα έχουν ως εξής:

«Άρθρο 750

Εάν τα νομοθετικά σώματα [(Γερουσία και Βουλή, Ισπανία)] βρίσκονται σε σύνοδο, ο δικαστής ή το δικαστήριο που διαπιστώνει ότι υπάρχουν λόγοι να διωχθεί γεροισιαστής ή βουλευτής μέλος των νομοθετικών σωμάτων [(της Γερουσίας και της Βουλής)] για διάπραξη αδικήματος δεν κινεί διαδικασία κατ' αυτών ενόσω δεν έχει λάβει την αντίστοιχη άδεια του νομοθετικού σώματος μέλος του οποίου είναι ο ενδιαφερόμενος.

Άρθρο 751

Εάν γεροισιαστής ή βουλευτής καταληφθεί επ' αυτοφώρω να διαπράττει αδίκημα, μπορεί να συλληφθεί και να διωχθεί χωρίς την κατά το προηγούμενο άρθρο άδεια· πάντως, εντός είκοσι τεσσάρων ωρών από τη σύλληψη ή τη δίωξη, το νομοθετικό σώμα μέλος του οποίου είναι ο ενδιαφερόμενος πρέπει να ενημερωθεί σχετικώς.

Το αντίστοιχο νομοθετικό σώμα ενημερώνεται ομοίως για κάθε διαδικασία που τυχόν εκκρεμεί κατά προσώπου που, ενώ διώκεται ποινικώς, έχει εκλεγεί γεροισιαστής ή βουλευτής.

Άρθρο 752

Εάν ασκηθεί δίωξη κατά γεροισιαστή ή βουλευτή κατά τη διάρκεια της διακοπής των κοινοβουλευτικών εργασιών, ο δικαστής ή το δικαστήριο που επιλαμβάνεται της υποθέσεως οφείλει να ενημερώσει αμελλητί το αντίστοιχο νομοθετικό σώμα.

Το ίδιο ισχύει όταν, πριν από τη σύγκληση της Γερουσίας ή της Βουλής, ασκείται δίωξη κατά εκλεγέντος γεροισιαστή ή βουλευτή.

Άρθρο 753

Εν πάση περιπτώσει, από την ημερομηνία ενημερώσεως των νομοθετικών σωμάτων, είτε αυτά βρίσκονται σε σύνοδο είτε όχι, ο δικαστικός γραμματέας αναστέλλει τη διαδικασία έως ότου το αντίστοιχο νομοθετικό σώμα λάβει απόφαση.

Άρθρο 754

Εάν η Γερουσία ή η Βουλή των Αντιπροσώπων αρνηθούν να δώσουν τη ζητηθείσα άδεια, η δίωξη κατά του γεροισιαστή ή βουλευτή κηρύσσεται απαράδεκτη, πλην όμως συνεχίζεται κατά των λοιπών διωκόμενων.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 17 Ο προσφεύγων της κύριας δίκης, Ο. Junqueras Vies, ήταν αντιπρόεδρος της Gobierno autonómico de Cataluña (Κυβέρνησης της Αυτόνομης Κοινότητας της Καταλονίας, Ισπανία) κατά τον χρόνο έκδοσης του Ley 19/2017 del Parlamento de Cataluña, reguladora del referéndum de autodeterminación (νόμου 19/2017 του Κοινοβουλίου της Καταλονίας, για τη ρύθμιση του δημοψηφίσματος περί αυτοδιαθέσεως), της 6ης Σεπτεμβρίου 2017 (DOGC αριθ. 7449A της 6ης Σεπτεμβρίου 2017, σ. 1), και του Ley 20/2017 del Parlamento de Cataluña, de transitoriedad jurídica y fundacional de la República (νόμου 20/2017 του Κοινοβουλίου της Καταλονίας, περί νομικής μεταβάσεως και ιδρυτικού της Δημοκρατίας), της 8ης Σεπτεμβρίου 2017 (DOGC αριθ. 7451A της 8ης Σεπτεμβρίου 2017, σ. 1), καθώς και κατά τον χρόνο διεξαγωγής, την 1η Οκτωβρίου 2017, του δημοψηφίσματος περί αυτοδιαθέσεως που προέβλεπε ο πρώτος από τους δυο αυτούς νόμους, η ισχύς των διατάξεων του οποίου είχε εν τω μεταξύ ανασταλεί με απόφαση του Tribunal Constitucional (Συνταγματικού Δικαστηρίου, Ισπανία).
- 18 Κατόπιν της εκδόσεως των εν λόγω νόμων και της διεξαγωγής του εν λόγω δημοψηφίσματος, η Ministerio fiscal (εισαγγελική αρχή, Ισπανία), ο Abogado del Estado (νομικός σύμβουλος του κράτους, Ισπανία) και το Partido político VOX (πολιτικό κόμμα VOX) κίνησαν ποινική διαδικασία κατά διαφόρων προσώπων, μεταξύ των οποίων ο. Junqueras Vies, θεωρώντας ότι τα πρόσωπα αυτά είχαν συμμετάσχει σε αποσχιστική διαδικασία και είχαν τελέσει, στο πλαίσιο αυτό, πράξεις που στοιχειοθετούσαν τρία ποινικά αδικήματα, ήτοι, πρώτον, το αδίκημα της «εξέγερσης» ή «στάσης», δεύτερον, το αδίκημα της «απειθείας» και, τρίτον, το αδίκημα της «απιστίας στην υπηρεσία».
- 19 Στο πλαίσιο της ποινικής αυτής διαδικασίας, ο Ο. Junqueras Vies τέθηκε υπό προσωρινή κράτηση κατά το στάδιο της ανάκρισης, δυνάμει αποφάσεως εκδοθείσας στις 2 Νοεμβρίου 2017 επί τη βάση του άρθρου 503 του κώδικα ποινικής δικονομίας. Η ισχύς της αποφάσεως αυτής παρατάθηκε έκτοτε επανειλημμένως και κατά συνέπεια ο ενδιαφερόμενος εξακολουθούσε να τελεί υπό προσωρινή κράτηση κατά την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως που οδήγησε στην έκδοση της παρούσας αποφάσεως.
- 20 Μετά την έναρξη της ακροαματικής διαδικασίας στο πλαίσιο της εν λόγω ποινικής διαδικασίας, ο Ο. Junqueras Vies έθεσε υποψηφιότητα στις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Congreso de los Diputados (Βουλής των Αντιπροσώπων, Ισπανία), οι οποίες διεξήχθησαν στις 28 Απριλίου 2019 και στις οποίες εξελέγη βουλευτής.
- 21 Με διάταξη της 14ης Μαΐου 2019, το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) έκρινε ότι δεν συνέτρεχε λόγος να ζητήσει από τη Βουλή των Αντιπροσώπων την προηγούμενη άδεια που προβλέπει το άρθρο 71, παράγραφος 2, του ισπανικού Συντάγματος, καθόσον η εκλογή του Ο. Junqueras Vies ως βουλευτή είχε χωρήσει μετά την έναρξη της ακροαματικής διαδικασίας στην ποινική διαδικασία που είχε κινηθεί, μεταξύ άλλων, κατ' αυτού. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη νομολογία του δικαστηρίου αυτού, η κατά την εν λόγω συνταγματική διάταξη ασυλία αναγνωρίζεται στους Ισπανούς βουλευτές και γερουσιαστές μόνον ως προς ποινικές διαδικασίες στις οποίες η ακροαματική διαδικασία δεν έχει ακόμη αρχίσει κατά την ημερομηνία κατά την οποία αυτοί εκλέγονται ή αποκτούν την ιδιότητα του βουλευτή ή του γερουσιαστή.
- 22 Με την ίδια διάταξη, το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο), κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος από τον Ο. Junqueras Vies, τού χορήγησε έκτακτη άδεια εξόδου από τη φυλακή προκειμένου να συμμετάσχει, υπό αστυνομική επιτήρηση, στην πρώτη Ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων καθώς και να εκπληρώσει, κατά τη συνεδρίαση αυτή, τις απαιτήσεις για την ανάληψη της έδρας του, όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 20 του κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων.

- 23 Μετά την εκπλήρωση των απαιτήσεων αυτών και την ανάληψη της έδρας του και την εν συνεχεία επιστροφή του στο σωφρονιστικό κατάστημα, ο Ο. Junqueras Vies τέθηκε, με απόφαση του Προεδρείου της Βουλής των Αντιπροσώπων της 24ης Μαΐου 2019, υπό καθεστώς αναστολής της ασκήσεως των βουλευτικών καθηκόντων του κατ' εφαρμογήν του άρθρου 384 bis του κώδικα ποινικής δικονομίας.
- 24 Κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας που είχε κινηθεί, μεταξύ άλλων, κατά του ίδιου, ο Ο. Junqueras Vies έθεσε επίσης υποψηφιότητα στις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου οι οποίες διεξήχθησαν στις 26 Μαΐου 2019. Στις εκλογές αυτές εξελέγη βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπως προκύπτει από την επίσημη ανακοίνωση των εκλογικών αποτελεσμάτων στην οποία προέβη η Κεντρική Εκλογική Επιτροπή με απόφαση της 13ης Ιουνίου 2019 περί «Ανακήρυξης της εκλογής των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις εκλογές της 26ης Μαΐου 2019» (ΒΟΕ αριθ. 142 της 14ης Ιουνίου 2019, σ. 62477) σύμφωνα με το άρθρο 224, παράγραφος 1, του εκλογικού νόμου. Με την απόφαση αυτή, η Κεντρική Εκλογική Επιτροπή προέβη περαιτέρω, όπως προβλέπεται στην ίδια διάταξη, στην απονομή στους εκλεγέντες, περιλαμβανομένου του Ο. Junqueras Vies, των εδρών τις οποίες κατέχει το Βασίλειο της Ισπανίας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- 25 Με διάταξη της 14ης Ιουνίου 2019, το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) απέρριψε το αίτημα του Ο. Junqueras Vies να του χορηγηθεί έκτακτη άδεια εξόδου από τη φυλακή, υπό αστυνομική επιτήρηση, προκειμένου να παραστεί ενώπιον της Κεντρικής Εκλογικής Επιτροπής για να δώσει τον όρκο ή να παράσχει την υπόσχεση υπακοής στο Ισπανικό Σύνταγμα που απαιτεί το άρθρο 224, παράγραφος 2, του εκλογικού νόμου.
- 26 Στις 20 Ιουνίου 2019, η Κεντρική Εκλογική Επιτροπή εξέδωσε απόφαση με την οποία διαπίστωσε ότι ο Ο. Junqueras Vies δεν είχε δώσει τον εν λόγω όρκο ή υπόσχεση, κατ' εφαρμογήν δε του άρθρου 224, παράγραφος 2, του εκλογικού νόμου κήρυξε κενή την απονεμηθείσα στον ενδιαφερόμενο έδρα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ανέστειλε όλα τα προνόμια που αυτός θα μπορούσε έχει λόγω των καθηκόντων του.
- 27 Στις 2 Ιουλίου 2019, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κήρυξε την έναρξη της πρώτης συνόδου της κοινοβουλευτικής σύνθεσης που προήλθε από τις διεξαχθείσες στις 26 Μαΐου 2019 εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- 28 Ο Ο. Junqueras Vies άσκησε ενώπιον του Tribunal Supremo (Ανωτάτου Δικαστηρίου) προσφυγή κατά της απορριπτικής διατάξεως που διαλαμβάνεται στη σκέψη 25 της παρούσας αποφάσεως, επικαλούμενος τις ασυλίες του άρθρου 9 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης.
- 29 Κληθέντες να υποβάλουν συναφώς παρατηρήσεις, η εισαγγελική αρχή, ο νομικός σύμβουλος του κράτους και το πολιτικό κόμμα VOX υποστήριξαν ότι ο ενδιαφερόμενος δεν προστατευόταν από τις επίμαχες ασυλίες.
- 30 Στην απόφασή του περί παραπομπής, το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) επισημαίνει, καταρχάς, ότι υποβάλλει στο Δικαστήριο ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης που ανακύπτουν όχι στο πλαίσιο της προπαρασκευής της επί της ουσίας αποφάσεώς του επί της ποινικής διαδικασίας που κινήθηκε, μεταξύ άλλων, κατά του Ο. Junqueras Vies, αλλά στο πλαίσιο της προσφυγής την οποία αυτός άσκησε κατά της απορριπτικής διατάξεως που διαλαμβάνεται στη σκέψη 25 της παρούσας αποφάσεως. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά επίσης ότι η εξέταση της προσφυγής αυτής δεν επηρεάζει το περιεχόμενο της ως άνω επί της ουσίας αποφάσεως, με την επιφύλαξη του πιθανού αποτελέσματος, το οποίο χαρακτηρίζει ως «αντανακλαστικό ή έμμεσο», που θα μπορούσαν να έχουν, επί της αποφάσεως αυτής, οι πράξεις που μπορούν να εκδοθούν κατόπιν χορηγήσεως άδειας εξόδου από τη φυλακή ή αρνήσεως χορηγήσεως τέτοιας άδειας. Τέλος, υπογραμμίζει ότι υποχρεούται να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ερωτήματα που διαλαμβάνονται στην

απόφασή του περί παραπομπής, ως δικαστήριο που αποφαινεται, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 71, παράγραφος 3, του ισπανικού Συντάγματος, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό επί της προσφυγής του O. Junqueras Vies.

- 31 Σχετικά με τα ερωτήματα αυτά, το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) επισημαίνει, πρώτον, ότι η διάταξη κατά της οποίας βάλλει η εν λόγω προσφυγή αρνείται τη χορήγηση, σε πρόσωπο που εξελέγη μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενώ τελούσε υπό προσωρινή κράτηση και μετά την έναρξη της ακροαματικής διαδικασίας στο πλαίσιο της κινηθείσας κατ' αυτού ποινικής διαδικασίας, έκτακτης άδειας εξόδου από τη φυλακή προκειμένου να δώσει τον όρκο ή να παράσχει την υπόσχεση υπακοής στο Ισπανικό Σύνταγμα που απαιτείται, κατά το άρθρο 224 του εκλογικού νόμου, από το πρόσωπο που εκλέγεται στο ως άνω λειτούργημα.
- 32 Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε η ως άνω διάταξη και τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη στο πλαίσιο της διατάξεως αυτής, επισημαίνοντας, καταρχάς, ότι οι προσαπτόμενες στον O. Junqueras Vies πράξεις στοιχειοθετούν ιδιαιτέρως σοβαρά ποινικά αδικήματα και τιμωρούνται ως τέτοια, καθόσον σκοπός τους ήταν να πλήξουν τη συνταγματική τάξη.
- 33 Εν συνεχεία, το δικαστήριο αυτό εκθέτει ότι στον O. Junqueras Vies επιβλήθηκε προσωρινή κράτηση λόγω του κινδύνου διαφυγής του.
- 34 Τέλος, το εν λόγω δικαστήριο διευκρινίζει ότι, κατά την έκδοση της διατάξεως με την οποία αρνήθηκε να χορηγήσει στον O. Junqueras Vies έκτακτη άδεια εξόδου από τη φυλακή, δεν έλαβε μόνον υπόψη τα στοιχεία που παρατίθενται στις δύο προηγούμενες σκέψεις της παρούσας αποφάσεως, υπό το πρίσμα του άρθρου 503 του κώδικα ποινικής δικονομίας, αλλά προέβη επίσης σε στάθμιση των διαφόρων δικαιωμάτων και συμφερόντων που έκρινε ότι έπρεπε να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο αυτό.
- 35 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι, εν τέλει, προέκρινε την προσωρινή στέρηση της ελευθερίας του O. Junqueras Vies έναντι του δικαιώματος πολιτικής συμμετοχής του στις εργασίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τούτο δε προκειμένου να διαφυλάξει τον σκοπό της ποινικής διαδικασίας που είχε κινηθεί, μεταξύ άλλων, κατά του ενδιαφερομένου, ο οποίος θα θιγόταν ανεπανόρθωτα εάν είχε επιτραπεί στον ενδιαφερόμενο να εγκαταλείψει το ισπανικό έδαφος. Το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) εκτιμά, ως προς το σημείο αυτό, ότι είναι αναγκαίο να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, της εκλογής του O. Junqueras Vies στη Βουλή των Αντιπροσώπων, κατόπιν της οποίας αυτός έλαβε χωρίς δυσκολίες την άδεια να εμφανιστεί στην έδρα του ως άνω νομοθετικού οργάνου πριν επιστρέψει στη φυλακή, και, αφετέρου, της εκλογής του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ειδικότερα, η συμμετοχή του ενδιαφερομένου στην πρώτη σύνοδο της νέας κοινοβουλευτικής σύνθεσης του ως άνω θεσμικού οργάνου, η οποία θα προϋπέθετε τη μετακίνησή του εκτός του ισπανικού εδάφους, θα συνεπαγόταν απώλεια ελέγχου επί του εις βάρος του μέτρου προσωρινής κράτησης, σε πλαίσιο εντός του οποίου υπάρχουν όρια στη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις η οποία εφαρμόζεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- 36 Τρίτον, το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) δικαιολογεί την υποβολή των δύο πρώτων προδικαστικών ερωτημάτων εκθέτοντας ότι υπάρχει ανάγκη να διαπιστωθεί σε ποιο χρονικό σημείο αποκτάται η ιδιότητα του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- 37 Συναφώς, παρατηρεί ότι, με τις αποφάσεις της 12ης Μαΐου 1964, Wagner (101/63, EU:C:1964:28), και της 10ης Ιουλίου 1986, Wybot (149/85, EU:C:1986:310), το Δικαστήριο ερμήνευσε το άρθρο 9, πρώτο εδάφιο, του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης κρίνοντας, αφενός, ότι η μνημονευόμενη στη διάταξη αυτή έννοια των «συνόδων» έπρεπε να ορίζεται αυτοτελώς και όχι μέσω παραπομπής στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών, προκειμένου να διασφαλίζεται το ευεργέτημα ασυλιών ίσης διάρκειας σε όλα τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, και, αφετέρου, ότι το χρονικό πεδίο εφαρμογής των ασυλιών αυτών έπρεπε να καθορίζεται κατά τρόπο ευρύ, ούτως ώστε οι εν λόγω ασυλίες να καλύπτουν ολόκληρη την περίοδο κατά την οποία το εν λόγω θεσμικό όργανο συνέρχεται σε τακτικές συνόδους.

- 38 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η νομολογία αυτή δεν επιλύει το ζήτημα αν οι ασυλίες του άρθρου 9, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης έχουν εφαρμογή κατά την περίοδο πριν από την έναρξη της πρώτης συνόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που έπεται της διεξαγωγής των εκλογών. Πάντως, το αιτούν δικαστήριο προσθέτει ότι, λαμβανομένου υπόψη του γράμματος των διατάξεων αυτών, του σκοπού τον οποίο επιδιώκουν και του κανονιστικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, όπως γίνεται αντιληπτός από το Δικαστήριο στις αποφάσεις του της 7ης Ιουλίου 2005, *Le Pen* κατά Κοινοβουλίου (C-208/03 P, EU:C:2005:429), καθώς και της 30ής Απριλίου 2009, *Ιταλία και Donnici* κατά Κοινοβουλίου (C-393/07 και C-9/08, EU:C:2009:275), θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι οι ασυλίες που προβλέπονται στις εν λόγω διατάξεις ισχύουν μόνο για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που έχουν καταλάβει την έδρα τους στο θεσμικό αυτό όργανο ή, έστω, για τα πρόσωπα που έχουν περιληφθεί από τις αρμόδιες εθνικές αρχές στον κατάλογο των προσώπων τα οποία εκπλήρωσαν τις απαιτήσεις που προβλέπονται από το εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Πλην όμως, τόσο η ερμηνεία αυτή όσο και η ερμηνεία κατά την οποία οι εν λόγω ασυλίες ισχύουν για όλα τα πρόσωπα που έχουν εκλεγεί μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δημιουργούν ερωτηματικά, δεδομένων των πρακτικών συνεπειών τους.
- 39 Τέλος, τέταρτον, σε περίπτωση που έχουν εφαρμογή οι ασυλίες οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 9, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης, το εν λόγω δικαστήριο διερωτάται, κατ' ουσίαν, ποιες συνέπειες πρέπει να έχουν οι ασυλίες αυτές στο πλαίσιο της προσφυγής που άσκησε ο Ο. Junqueras Vies κατά της απορριπτικής διατάξεως που διαλαμβάνεται στη σκέψη 25 της παρούσας απόφασης. Ειδικότερα, με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί εάν και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, πώς και από ποιον η απορρέουσα από τις εν λόγω ασυλίες προστασία μπορεί να σταθμιστεί με τα άλλα δικαιώματα και συμφέροντα που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εξέταση της προσφυγής αυτής, υπό το πρίσμα του άρθρου 39 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των αντίστοιχων διατάξεων του άρθρου 3 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950.
- 40 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Έχει το άρθρο 9 του [πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης] εφαρμογή, πριν από την έναρξη των “συνόδων”, σε κατηγορούμενο για σοβαρά αδικήματα, ο οποίος τελεί υπό προσωρινή κράτηση διαταχθείσα δικαστικώς για πράξεις προγενέστερες της έναρξεως εκλογικής διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας ανακηρύχθηκε η εκλογή του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και του οποίου η αίτηση χορηγήσεως έκτακτης άδειας εξόδου από τη φυλακή προκειμένου να εκπληρώσει τις προϋποθέσεις της εσωτερικής εκλογικής νομοθεσίας στην οποία παραπέμπει το άρθρο 8 της [εκλογικής πράξης] απορρίφθηκε με δικαστική απόφαση;
- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, εάν το αρμόδιο κατά την εθνική εκλογική νομοθεσία όργανο έχει ενημερώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ότι ο εκλεγείς, καθόσον δεν έχει τηρήσει τις προβλεπόμενες στην εκλογική νομοθεσία προϋποθέσεις (αδυναμία απορρέουσα από τον περιορισμό της ελευθερίας κινήσεώς του λόγω προσωρινής κρατήσεώς του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας για σοβαρά αδικήματα), δεν θα αποκτήσει την ιδιότητα του βουλευτή ενόσω δεν έχει εκπληρώσει τις προϋποθέσεις αυτές, εξακολουθεί να ισχύει η διασταλτική ερμηνεία του όρου “κατά τη διάρκεια των συνόδων”, παρά την προσωρινή διάψευση της προσδοκίας του εκλεγέντος να καταλάβει την έδρα του;
- 3) Εάν δοθεί απάντηση υπέρ της διασταλτικής ερμηνείας, σε περίπτωση κατά την οποία ο εκλεγείς τελεί, ήδη αρκετά πριν από την έναρξη της εκλογικής διαδικασίας, υπό προσωρινή κράτηση στο πλαίσιο διαδικασίας για σοβαρά αδικήματα, υποχρεούται η διατάξασα την προσωρινή κράτηση δικαστική αρχή, υπό το πρίσμα της εκφράσεως “όταν μεταβαίνουν στον τόπο συνεδριάσεως του

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή όταν επιστρέφουν από αυτόν” του άρθρου 9 του [πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης], να άρει την προσωρινή κράτηση κατά τρόπο απόλυτο, οιονεί αυτόματο, ώστε να επιτραπεί η εκπλήρωση των διατυπώσεων και των μετακινήσεων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ή πρέπει να εφαρμόσει ένα σχετικό κριτήριο κατά περίπτωση σταθμίσεως των δικαιωμάτων και των συμφερόντων που απορρέουν από την ανάγκη απονομής της δικαιοσύνης και σύννομης διεξαγωγής της διαδικασίας, αφενός, και εκείνων που συνδέονται με τον θεσμό της ασυλίας, αφετέρου, όσον αφορά τόσο τον σεβασμό της λειτουργίας και της ανεξαρτησίας του [Ευρωπαϊκού] Κοινοβουλίου όσο και το δικαίωμα του εκλεγέντος να ασκήσει δημόσιο αξίωμα;»

- 41 Στις 14 Οκτωβρίου 2019, το αιτούν δικαστήριο εξέδωσε επί της ουσίας απόφαση στην κινηθείσα, μεταξύ άλλων, κατά του Ο. Junqueras Vies ποινική διαδικασία (στο εξής: απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2019), με την οποία καταδίκασε τον ως άνω προσφεύγοντα, αφενός, σε κάθειρξη δεκατριών ετών και, αφετέρου, σε ολική αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων επί δεκατρία έτη, συνεπαγόμενη οριστική απώλεια όλων των δημόσιων θέσεων και αξιωμάτων του, περιλαμβανομένων των αιρετών, καθώς και ανικανότητα εκ νέου αποκτήσεως τέτοιων θέσεων και αξιωμάτων.
- 42 Με έγγραφο της ίδιας ημερομηνίας, το αιτούν δικαστήριο κοινοποίησε την απόφαση αυτή στο Δικαστήριο, επισημαίνοντας ότι η αίτησή του για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως διατηρούσε το ενδιαφέρον της και τη χρησιμότητά της, δεδομένου ότι οι απαντήσεις στα ερωτήματα που περιλαμβάνονταν στην απόφασή του περί παραπομπής μπορούσαν να παραγάγουν τα αποτελέσματά τους ανεξάρτητα από το αν εγκλεισμός του Ο. Junqueras Vies σε σωφρονιστικό κατάστημα είχε προσωρινό χαρακτήρα ή προέκυπτε από καταδικαστική απόφαση.

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

Επί της ταχείας διαδικασίας

- 43 Στην απόφασή του περί παραπομπής, το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 105 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, την υπαγωγή της προδικαστικής παραπομπής επί της οποίας εκδίδεται η παρούσα απόφαση σε ταχεία διαδικασία. Προς στήριξη του αιτήματός του, το αιτούν δικαστήριο υποστήριξε, κατ’ ουσίαν, ότι τα προδικαστικά του ερωτήματα αφορούσαν την ιδιότητα του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καθώς και τη σύνθεση του εν λόγω θεσμικού οργάνου, ότι οι απαντήσεις του Δικαστηρίου στα ως άνω προδικαστικά ερωτήματα ήταν εμμέσως ικανές να οδηγήσουν σε αναστολή της κατάστασης στέρσεως της ελευθερίας στην οποία τελεί ο Ο. Junqueras Vies και ότι η κατάσταση αυτή στέρσεως της ελευθερίας αντιστοιχούσε σε εκείνη που προβλέπεται στο άρθρο 267, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.
- 44 Το άρθρο 105, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος δικαστηρίου ή, σε εξαιρετική περίπτωση, αυτεπαγγέλτως, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου μπορεί να αποφασίσει, αφού ακούσει τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, την υπαγωγή της προδικαστικής παραπομπής σε ταχεία διαδικασία όταν η φύση της υποθέσεως απαιτεί να αποφανθεί το Δικαστήριο το συντομότερο δυνατόν.
- 45 Εν προκειμένω, στις 19 Ιουλίου 2019, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου αποφάσισε, αφού άκουσε τον εισηγητή δικαστή και τον γενικό εισαγγελέα, να δεχτεί το διαλαμβανόμενο στη σκέψη 43 της παρούσας αποφάσεως αίτημα του αιτούντος δικαστηρίου. Η απόφαση περί αποδοχής του αιτήματος στηρίχθηκε στο ότι, πρώτον, ο Ο. Junqueras Vies τελούσε υπό προσωρινή κράτηση κατά την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως και, κατά συνέπεια, τα προδικαστικά ερωτήματα του Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) έπρεπε να αντιμετωπιστούν ως υποβληθέντα στο πλαίσιο υπόθεσης που αφορά πρόσωπο υπό κράτηση, κατά την έννοια του άρθρου 267, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, και το ότι, δεύτερον, τα ερωτήματα αυτά σκοπούσαν στην

ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης η οποία είναι δυνατόν, ως εκ της φύσεώς της, να ασκεί επιρροή όσον αφορά την εξακολούθηση της κράτησης του O. Junqueras Vies, εφόσον το άρθρο 267, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ έχει εφαρμογή στην περίπτωση του [πρβλ. διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 30ής Σεπτεμβρίου 2011, Achughbabian, C-329/11, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:630, σκέψεις 9 έως 12, και, κατ' αναλογία, απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, Minister for Justice and Equality (Ελλείψεις του δικαστικού συστήματος), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, σκέψεις 29 έως 31].

Επί του αιτήματος επανάληψης της προφορικής διαδικασίας

- 46 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 12 Νοεμβρίου 2019, μετά την ανάπτυξη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα, ο O. Junqueras Vies ζήτησε από το Δικαστήριο να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας επικαλούμενος την επέλευση νέου πραγματικού περιστατικού καθόσον το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) τού είχε κοινοποιήσει, στις 30 Οκτωβρίου 2019, διάταξη που ανέστελλε την εκτέλεση της ποινής της ολικής αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων που του είχε επιβληθεί με την απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2019.
- 47 Συναφώς, το άρθρο 83 του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι το Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, ιδίως όταν κρίνει ότι δεν έχει διαφωτιστεί επαρκώς, όταν ένας διάδικος, μετά τη λήξη της διαδικασίας αυτής, επικαλείται νέο πραγματικό περιστατικό δυνάμενο να ασκήσει αποφασιστική επιρροή επί της αποφάσεώς του ή όταν, προς επίλυση της διαφοράς, το Δικαστήριο χρειάζεται να στηριχθεί σε επιχείρημα επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των ενδιαφερομένων.
- 48 Εν προκειμένω διαπιστώνεται όμως ότι το νέο πραγματικό περιστατικό που προβάλλεται με την αίτηση επανάληψης της προφορικής διαδικασίας εχώρησε, όπως προκύπτει από το ίδιο το κείμενο της αιτήσεως αυτής, στο πλαίσιο της διαλαμβανόμενης στη σκέψη 30 της παρούσας αποφάσεως ποινικής διαδικασίας και όχι στο πλαίσιο της προσφυγής κατά της απορριπτικής διατάξεως που διαλαμβάνεται στη σκέψη 25 της παρούσας αποφάσεως, κατόπιν της οποίας το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) υπέβαλε προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο.
- 49 Λαμβανομένου υπόψη του στοιχείου αυτού, το Δικαστήριο, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, κρίνει ότι το εν λόγω νέο πραγματικό περιστατικό δεν δύναται να ασκήσει αποφασιστική επιρροή επί της αποφάσεώς του.
- 50 Συνεπώς, δεν συντρέχει λόγος να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 51 Ερωτηθείσα, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου, σχετικά με την επιρροή που ενδεχομένως ασκεί η απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2019 επί της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως και επί της συνέχειας που μπορεί να δοθεί από το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) στις απαντήσεις του Δικαστηρίου στα ερωτήματά του, η εισαγγελική αρχή απάντησε ότι στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να συναγάγει τις συνέπειες της αποφάσεως που θα εκδοθεί στην υπό κρίση υπόθεση και, σε περίπτωση που από την απόφαση αυτή προκύψει ότι ο O. Junqueras Vies απολαύει ασυλίας επί τη βάση του άρθρου 9 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης, να καθορίσει τα αποτελέσματα της ασυλίας αυτής στο πλαίσιο της προσφυγής του ενδιαφερομένου κατά της απορριπτικής διατάξεως που διαλαμβάνεται στη σκέψη 25 της εν λόγω αποφάσεως.
- 52 Από την πλευρά της, η Ισπανική Κυβέρνηση θεώρησε, κατ' ουσίαν, ότι, σε περίπτωση που ο O. Junqueras Vies απολαύει ασυλίας επί τη βάση του άρθρου 9, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης, η ασυλία αυτή δεν ασκεί καμία επιρροή.

- 53 Ειδικότερα, το ουσιαστικό περιεχόμενο της εν λόγω ασυλίας προσδιορίζεται μέσω παραπομπής στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών και το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) υπενθύμισε, με τη διάταξη που διαλαμβάνεται στη σκέψη 21 της παρούσας αποφάσεως, ότι το ισπανικό δίκαιο εγγυάτο την ασυλία των Ισπανών βουλευτών και γερουσιαστών μόνον ως προς τις ποινικές διαδικασίες στις οποίες η ακροαματική διαδικασία δεν έχει ακόμη αρχίσει κατά την ημερομηνία κατά την οποία αυτοί εκλέγονται ή αποκτούν την ιδιότητα του βουλευτή ή του γερουσιαστή. Εν προκειμένω, όμως, η απόφαση περί παραπομπής υπογραμμίζει ότι η ακροαματική διαδικασία στο πλαίσιο της προμνησθείσας στη σκέψη 30 της παρούσας αποφάσεως ποινικής διαδικασίας άρχισε πριν από την εκλογή του O. Junqueras Vies στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Κατά συνέπεια, καμία ασυλία δεν εμποδίζει την εξακολούθηση της προσωρινής κράτησης του ενδιαφερομένου. Εκτός αυτού, ο ενδιαφερόμενος δεν τελεί πλέον υπό προσωρινή κράτηση αλλά, λόγω της καταδίκης του στις 14 Οκτωβρίου 2019, καλείται να εκτίσει στερητική της ελευθερίας ποινή.
- 54 Συνεπώς, η Ισπανική Κυβέρνηση προφανώς θεωρεί ότι τα προδικαστικά ερωτήματα, καθόσον αφορούν, κατ' ουσίαν, την ύπαρξη ασυλίας, έχουν υποθετικό χαρακτήρα, ο οποίος κατέστη ακόμη εντονότερος αφ' ης στιγμής εκδόθηκε η απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2019, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται αμφιβολίες για το παραδεκτό της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.
- 55 Πλην όμως, από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι ο εθνικός δικαστής, ο οποίος έχει επιληφθεί της διαφοράς και φέρει την ευθύνη για τη δικαστική απόφαση που πρόκειται να εκδοθεί, είναι αποκλειστικώς αρμόδιος να εκτιμήσει, με γνώμονα τις ιδιαιτερότητες της υπόθεσης, τόσο αν η προδικαστική απόφαση είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του αποφάσεως όσο και αν τα ερωτήματα που υποβάλλει στο Δικαστήριο είναι λυσιτελή (απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2018, Wightman κ.λπ., C-621/18, EU:C:2018:999, σκέψη 26 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 56 Επομένως, για τα ερωτήματα που υποβάλλουν τα εθνικά δικαστήρια ισχύει τεκμήριο λυσιτέλειας, το δε Δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να αποφανθεί επί των ερωτημάτων αυτών μόνον αν προκύπτει ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, αν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμη αν το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία για να δώσει χρήσιμη απάντηση στα εν λόγω ερωτήματα (πρβλ. απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2018, Wightman κ.λπ., C-621/18, EU:C:2018:999, σκέψη 27 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 57 Εν προκειμένω, αφενός, από το προμνησθέν στη σκέψη 42 της παρούσας αποφάσεως έγγραφο του Tribunal Supremo (Ανωτάτου Δικαστηρίου) προκύπτει σαφώς ότι το δικαστήριο αυτό εκτιμά ότι η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως εξακολουθεί να είναι αναγκαία προκειμένου να είναι σε θέση να εκδώσει την απόφασή του επί της προσφυγής εκ της οποίας ανέκυψε η υπό κρίση υπόθεση και ότι τα ερωτήματά του διατηρούν πλήρως τη λυσιτέλειά τους.
- 58 Αφετέρου, από το έγγραφο αυτό και από τις επισημάνσεις της αποφάσεως περί παραπομπής που συνοψίζονται στις σκέψεις 30, 31 και 36 έως 39 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι η ερμηνεία την οποία ζητεί το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) τελεί σε άμεση σχέση με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης και ότι το πρόβλημα που τίθεται με τη διαφορά αυτή καθώς και με την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, πρώτον, δεν είναι υποθετικό αλλά πραγματικό και, δεύτερον, εξακολουθεί πλήρως να υφίσταται μετά την έκδοση της αποφάσεως της αποφάσεως της 14ης Οκτωβρίου 2019. Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο καλούνταν, κατά την ημερομηνία κατά την οποία υπέβαλε προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο, και εξακολουθεί να καλείται, κατά την ημερομηνία εκδόσεως της παρούσας αποφάσεως, ανεξάρτητα από την απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2019, να αποφανθεί, ως δικαστήριο δικάζον σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, επί της προσφυγής την οποία άσκησε ο O. Junqueras Vies κατά της απορριπτικής διατάξεως που διαλαμβάνεται στη σκέψη 25 της παρούσας αποφάσεως, με την οποία το αιτούν δικαστήριο αρνήθηκε να του χορηγήσει έκτακτη άδεια εξόδου από τη φυλακή προκειμένου αυτός να είναι σε θέση να εκπληρώσει μια απαίτηση που προβλεπόταν από το ισπανικό δίκαιο κατόπιν της εκλογής του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Επιπλέον, το εν λόγω δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί, προς τούτο, αν ο

ενδιαφερόμενος απολαύει ασυλίας δυνάμει του άρθρου 9 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης καθώς και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποια είναι τα αποτελέσματα μιας τέτοιας ασυλίας.

- 59 Επομένως, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι παραδεκτή και, κατά συνέπεια, πρέπει να δοθεί απάντηση στα ερωτήματα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 60 Καταρχάς, διαπιστώνεται ότι από την απόφαση περί παραπομπής, όπως αυτή συνοψίζεται στις σκέψεις 24 και 25 της παρούσας αποφάσεως, προκύπτει ότι, μετά την επίσημη ανακήρυξη της εκλογής του Ο. Junqueras Vies στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από την αρμόδια εθνική αρχή, δεν του χορηγήθηκε από το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) η έκτακτη άδεια εξόδου από τη φυλακή που θα του είχε παράσχει τη δυνατότητα να εκπληρώσει διατυπώσεις από τις οποίες εξαρτάται, κατά το ισπανικό δίκαιο, η απόκτηση της ιδιότητας του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και, κατόπιν εκπληρώσεως των διατυπώσεων αυτών, να μεταβεί στον τόπο συνεδριάσεως του εν λόγω θεσμικού οργάνου προκειμένου να συμμετάσχει στην πρώτη σύνοδο της κοινοβουλευτικής σύνθεσης που προήλθε από τις διεξαχθείσες στις 26 Μαΐου 2019 εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- 61 Στο πλαίσιο αυτό, με τα τρία ερωτήματά του, τα οποία πρέπει να συνεξεταστούν, το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 9 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι πρόσωπο του οποίου η εκλογή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανακηρύχθηκε επισήμως ενώ το πρόσωπο αυτό υπέκειτο σε μέτρο προσωρινής κράτησης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας για σοβαρά ποινικά αδικήματα, αλλά στο οποίο δεν επιτράπηκε να εκπληρώσει ορισμένες απαιτήσεις που προβλέπονται από το εσωτερικό δίκαιο κατόπιν της ως άνω ανακηρύξεως, καθώς και να μεταβεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προκειμένου να συμμετάσχει στην πρώτη σύνοδό του, πρέπει να θεωρηθεί ότι απολαύει ασυλίας δυνάμει του άρθρου αυτού. Για την περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, το αιτούν δικαστήριο ζητεί επιπλέον να διευκρινιστεί αν η ασυλία αυτή συνεπάγεται την άρση του μέτρου προσωρινής κράτησης που έχει επιβληθεί στον ενδιαφερόμενο, προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα να μεταβεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και να εκπληρώσει εκεί τις απαιτούμενες διατυπώσεις.
- 62 Συναφώς, το άρθρο 9 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης καθιερώνει, στο πρώτο και στο δεύτερο εδάφιο, ασυλίες υπέρ των «μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου». Το άρθρο αυτό δεν ορίζει όμως την έννοια του «μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου», η οποία, επομένως, πρέπει να γίνει αντιληπτή υπό το πρίσμα του πλαισίου και των σκοπών του.
- 63 Όσον αφορά το πλαίσιο, υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι, κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, ΣΕΕ, η λειτουργία της Ένωσης θεμελιώνεται στην αρχή της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, με την οποία υλοποιείται η κατά το άρθρο 2 ΣΕΕ αξία της δημοκρατίας (πρβλ. σημερινή απόφαση Purrinck κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-418/18 P, σκέψη 64).
- 64 Θέτοντας σε εφαρμογή την αρχή αυτή, το άρθρο 14, παράγραφος 3, ΣΕΕ προβλέπει ότι τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, θεσμικού οργάνου της Ένωσης, εκλέγονται για πέντε έτη με άμεση, καθολική, ελεύθερη και μυστική ψηφοφορία.
- 65 Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι η ιδιότητα του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου απορρέει από το γεγονός της εκλογής με άμεση, καθολική, ελεύθερη και μυστική ψηφοφορία, η δε εντολή των μελών του ως άνω θεσμικού οργάνου συνιστά το κύριο γνώρισμα της ιδιότητάς αυτής.

- 66 Δεύτερον, σχετικά με τη διαδικασία εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το άρθρο 223, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ ορίζει ότι εναπόκειται, αφενός, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να καταρτίσει σχέδιο για τη θέσπιση των αναγκαίων διατάξεων με στόχο την ως άνω εκλογή με άμεση καθολική ψηφοφορία κατά ενιαία διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη ή σύμφωνα με κοινές αρχές όλων των κρατών μελών, και, αφετέρου, στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να θεσπίσει τις διατάξεις αυτές.
- 67 Στις 20 Σεπτεμβρίου 1976 εκδόθηκε η εκλογική πράξη με την οποία προσδιορίζονταν οι κοινές αρχές που ίσχυαν για τη διαδικασία εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση καθολική ψηφοφορία.
- 68 Συναφώς, καταρχάς, το άρθρο 8, πρώτο εδάφιο, της εκλογικής πράξης προβλέπει ότι, με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της πράξης αυτής, «η εκλογική διαδικασία διέπεται, σε κάθε κράτος μέλος, από τις εθνικές διατάξεις». Επιπλέον, το άρθρο 12 της εκλογικής πράξης ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «προβαίνει στον έλεγχο των εντολών των μελών του» και «λαμβάνει υπόψη τα [εκλογικά] αποτελέσματα που ανακοινώνονται επισήμως από τα κράτη μέλη».
- 69 Από τον συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι, στο παρόν στάδιο εξελίξεως του δικαίου της Ένωσης, τα κράτη μέλη παραμένουν καταρχήν αρμόδια να ρυθμίζουν την εκλογική διαδικασία καθώς και να προβαίνουν, κατά το πέρας της διαδικασίας αυτής, στην επίσημη ανακοίνωση των εκλογικών αποτελεσμάτων. Το δε Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν διαθέτει καμία γενική αρμοδιότητα να αμφισβητήσει το νομότυπο μιας τέτοιας ανακοίνωσης ή να ελέγξει κατά πόσον αυτή συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 30ής Απριλίου 2009, Ιταλία και Donnici κατά Κοινοβουλίου, C-393/07 και C-9/08, EU:C:2009:275, σκέψεις 55 έως 57, 60 και 67).
- 70 Εξάλλου, από τις ως άνω διατάξεις προκύπτει ότι «λαμβάνοντας υπόψη» τα εκλογικά αποτελέσματα που ανακοινώνονται επισήμως από τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρεί οπωσδήποτε δεδομένο ότι τα πρόσωπα των οποίων η εκλογή ανακηρύχθηκε επισήμως κατέστησαν, εξ αυτού και μόνο του λόγου, μέλη του, κατά συνέπεια δε οφείλει να ασκήσει την αρμοδιότητά του ως προς τα πρόσωπα αυτά, ελέγχοντας την εντολή τους.
- 71 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 70 των προτάσεών του, οι εν λόγω διατάξεις πρέπει, επομένως, να νοηθούν υπό την έννοια ότι η απόκτηση της ιδιότητας του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για τους σκοπούς του άρθρου 9 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης, επέρχεται λόγω της επίσημης ανακοίνωσης των εκλογικών αποτελεσμάτων από τα κράτη μέλη και κατά τη στιγμή της ανακοίνωσης αυτής.
- 72 Εν συνεχεία, η εκλογική πράξη καθορίζει τα χρονικά όρια της θητείας για την οποία εκλέγονται τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προβλέποντας, στο άρθρο της 5, παράγραφοι 1 και 2, ότι η θητεία αυτή συμπίπτει με την πενταετή περίοδο που αρχίζει με την έναρξη της πρώτης συνόδου μετά από κάθε εκλογές και ότι, ως εκ τούτου, αρχίζει και λήγει ταυτόχρονα με την ως άνω πενταετή περίοδο.
- 73 Συναφώς, από το άρθρο 11, παράγραφοι 3 και 4, της εκλογικής πράξης προκύπτει ότι το «νέο» Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνέρχεται αυτοδικαίως την πρώτη Τρίτη μετά την πάροδο μηνός από το τέλος της εκλογικής περιόδου και ότι το «απερχόμενο» Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο παύει να ασκεί τα καθήκοντά του κατά την πρώτη συνεδρίαση του «νέου» αυτού Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Επιπλέον, κατά το άρθρο 12 της εκλογικής πράξης, κατά την ως άνω πρώτη συνεδρίαση το «νέο» Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προβαίνει στον έλεγχο της εντολής των μελών του και αποφασίζει επί των διαφορών οι οποίες θα μπορούσαν ενδεχομένως να ανακύψουν από την εφαρμογή των διατάξεων της εκλογικής πράξης.

- 74 Συνεπώς, σε αντίθεση με την ιδιότητα του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία, αφενός, αποκτάται κατά τη στιγμή της επίσημης ανακηρύξεως της εκλογής ενός προσώπου, όπως εκτίθεται στη σκέψη 71 της παρούσας αποφάσεως, και, αφετέρου, δημιουργεί σύνδεσμο μεταξύ του προσώπου αυτού και του θεσμικού οργάνου στο οποίο εφεξής θα ανήκει, η εντολή του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δημιουργεί σύνδεσμο μεταξύ του εν λόγω προσώπου και της κοινοβουλευτικής σύνθεσης της κοινοβουλευτικής περιόδου για την οποία εξελέγη. Η σύνθεση αυτή όμως συγκροτείται σε σώμα μόνον κατά την έναρξη της πρώτης συνόδου του «νέου» Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μετά τις εκλογές, η οποία είναι εξ ορισμού μεταγενέστερη της επίσημης ανακοίνωσης των εκλογικών αποτελεσμάτων από τα κράτη μέλη.
- 75 Τέλος, η εκλογική πράξη διευκρινίζει, στο άρθρο της 6, παράγραφος 2, ότι τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου απολαύουν των ασυλιών που καθιερώνονται με το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης.
- 76 Όσον αφορά τη νομική θεμελίωση των ασυλιών αυτών, το άρθρο 343 ΣΛΕΕ ορίζει ότι η Ένωση απολαύει, στην επικράτεια των κρατών μελών, των αναγκαίων προνομίων και ασυλιών για την εκπλήρωση της αποστολής της, υπό τους όρους που καθορίζονται από το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης. Μολονότι επομένως το άρθρο αυτό παραπέμπει στο ως άνω πρωτόκολλο για τον καθορισμό των όρων κατοχύρωσης των ασυλιών αυτών, πάντως επιτάσσει να απολαύει η Ένωση και, ειδικότερα, τα μέλη των θεσμικών οργάνων της των ασυλιών οι οποίες είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση της αποστολής της. Επομένως, οι όροι αυτοί, όπως καθορίζονται από το εν λόγω πρωτόκολλο και, στο μέτρο που το τελευταίο παραπέμπει στο δίκαιο των κρατών μελών, από τις εθνικές νομοθεσίες, πρέπει να εξασφαλίζουν ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι πλήρως σε θέση να εκπληρώνει τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί.
- 77 Συναφώς, όπως προκύπτει τόσο από το γράμμα του άρθρου 9 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης όσο και από τον τίτλο του κεφαλαίου ΙΙΙ του πρωτοκόλλου αυτού, στο οποίο περιλαμβάνεται το ως άνω άρθρο, οι εν λόγω ασυλίες χορηγούνται στα «μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου», και, επομένως, στα πρόσωπα που έχουν αποκτήσει την ιδιότητα αυτή λόγω της επίσημης ανακοίνωσης των εκλογικών αποτελεσμάτων από τα κράτη μέλη, όπως εκτίθεται στη σκέψη 71 της παρούσας αποφάσεως.
- 78 Σχετικά με τις ασυλίες που κατ' αυτόν τον τρόπο κατοχυρώνονται υπέρ των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το άρθρο 9, πρώτο εδάφιο, του πρωτοκόλλου αυτού προβλέπει ασυλίες των οποίων απολαύουν τα μέλη αυτά κατά τον ίδιο τρόπο καθ' όλη τη διάρκεια των συνόδων ορισμένης κοινοβουλευτικής περιόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, έστω και αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν συνεδριάζει πράγματι (πρβλ. απόφαση της 10ης Ιουλίου 1986, Wgbot, 149/85, EU:C:1986:310, σκέψεις 12 και 27).
- 79 Αντιθέτως, το άρθρο 9, δεύτερο εδάφιο, του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης έχει διαφορετικό χρονικό πεδίο εφαρμογής.
- 80 Ειδικότερα, η διάταξη αυτή προβλέπει ότι η ασυλία καλύπτει τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επίσης όταν μεταβαίνουν στον τόπο συνεδριάσεώς του ή όταν επιστρέφουν από αυτόν και επομένως, μεταξύ άλλων, όταν μεταβαίνουν στην πρώτη συνεδρίαση που διεξάγεται μετά την επίσημη ανακοίνωση των εκλογικών αποτελεσμάτων, ώστε η νέα κοινοβουλευτική σύνθεση να συνέλθει σε σύνοδο για να συγκροτηθεί σε σώμα και να προβεί στον έλεγχο της εντολής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπως εκτίθεται στη σκέψη 73 της παρούσας αποφάσεως. Τα εν λόγω μέλη απολαύουν επομένως της εν λόγω ασυλίας πριν από την έναρξη της θητείας τους.

- 81 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι πρόσωπο του οποίου η εκλογή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει επισήμως ανακηρυχθεί πρέπει να θεωρείται ότι έχει αποκτήσει, εξ αυτού του λόγου και από αυτό το χρονικό σημείο, την ιδιότητα του μέλους του ως άνω θεσμικού οργάνου, για τους σκοπούς του άρθρου 9 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης, καθώς και ότι απολαύει, για τον λόγο αυτό, της προβλεπόμενης στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου αυτού ασυλίας.
- 82 Η ως άνω ερμηνεία επιβεβαιώνεται από τους σκοπούς που επιδιώκονται από το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης, οι οποίοι συνίστανται, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, στη διασφάλιση, υπέρ των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, μιας πλήρους και αποτελεσματικής προστασίας έναντι των εμποδίων ή των κινδύνων να θιγεί η προσήκουσα λειτουργία τους και η ανεξαρτησία τους (πρβλ. απόφαση της 10ης Ιουλίου 1986, *Wybot*, 149/85, EU:C:1986:310, σκέψεις 12 και 22, διάταξη της 13ης Ιουλίου 1990, *Zwartveld κ.λπ.*, C-2/88-IMM, EU:C:1990:315, σκέψη 19, και απόφαση της 22ας Μαρτίου 2007, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-437/04, EU:C:2007:178, σκέψη 56).
- 83 Ειδικότερα, στην περίπτωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι σκοποί αυτοί σημαίνουν όχι μόνον ότι, σύμφωνα με την αρχή της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, που υπενθυμίζεται στη σκέψη 63 της παρούσας αποφάσεως, καθώς και σύμφωνα με το άρθρο 14 ΣΕΕ, η σύνθεσή του αντανάκλα με πιστότητα και πληρότητα την ελεύθερη έκφραση των επιλογών στις οποίες προέβησαν οι πολίτες της Ένωσης, μέσω της άμεσης καθολικής ψηφοφορίας, όσον αφορά τα πρόσωπα από τα επιθυμούν να εκπροσωπούνται κατά τη διάρκεια ορισμένης κοινοβουλευτικής περιόδου, αλλά και ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προστατεύεται, κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων του, έναντι των εμποδίων ή των κινδύνων να θιγεί η προσήκουσα λειτουργία του.
- 84 Για τους δύο αυτούς λόγους, οι ασυλίες που προβλέπονται υπέρ των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αποσκοπούν στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του οργάνου αυτού κατά την εκπλήρωση της αποστολής του, όπως επισήμανε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου όσον αφορά τις διάφορες μορφές βουλευτικής ασυλίας που έχουν θεσπιστεί στα δημοκρατικά πολιτικά συστήματα (πρβλ. αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 17ης Μαΐου 2016, *Karácsony κ.λπ. κατά Ουγγαρίας*, CE:ECHR:2016:0517JUD004246113, § 138, και της 20ής Δεκεμβρίου 2016, *Uspaskich κατά Λιθουανίας*, CE:ECHR:2016:1220JUD001473708, § 98).
- 85 Σε συμμόρφωση προς τους σκοπούς αυτούς και προς την απαίτηση που υπενθυμίζεται στη σκέψη 76 της παρούσας αποφάσεως, η ασυλία που προβλέπεται στο άρθρο 9, δεύτερο εδάφιο, του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης διασφαλίζει την προστασία της προσήκουσας λειτουργίας και της ανεξαρτησίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 92 και 94 των προτάσεών του, εξασφαλίζοντας σε κάθε μέλος του, μετά την επίσημη ανακοίνωση των εκλογικών αποτελεσμάτων, τη δυνατότητα να μεταβεί χωρίς εμπόδια στην πρώτη συνεδρίαση της νέας κοινοβουλευτικής περιόδου, προκειμένου να υποβληθεί στις προβλεπόμενες στο άρθρο 12 της εκλογικής πράξης διατυπώσεις, καθώς και παρέχοντας στη νέα κοινοβουλευτική σύνθεση τη δυνατότητα να συγκροτηθεί σε σώμα.
- 86 Κατά τον τρόπο αυτό, η εν λόγω ασυλία συντελεί επίσης στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του κατοχυρούμενου στο άρθρο 39, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων δικαιώματος του εκλέγεσθαι, που αποτελεί την έκφραση, στο πλαίσιο του εν λόγω Χάρτη, της αρχής της άμεσης, καθολικής, ελεύθερης και μυστικής ψηφοφορίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 14, παράγραφος 3, ΣΕΕ και στο άρθρο 1, παράγραφος 3, της εκλογικής πράξης (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015, *Delvigne*, C-650/13, EU:C:2015:648, σκέψη 44), παρέχοντας στα πρόσωπα που έχουν εκλεγεί μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν τα αναγκαία διαβήματα για να αναλάβουν την εντολή τους.
- 87 Επομένως, πρόσωπο όπως ο Ο. Junqueras Vies, του οποίου η εκλογή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανακηρύχθηκε επισήμως ενώ το πρόσωπο αυτό υπέκειτο σε μέτρο προσωρινής κράτησης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας για σοβαρά ποινικά αδικήματα, αλλά στο οποίο δεν επιτράπηκε να εκπληρώσει

ορισμένες απαιτήσεις που προβλέπονται από το εσωτερικό δίκαιο κατόπιν της ως άνω ανακηρύξεως καθώς και να μεταβεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προκειμένου να συμμετάσχει στην πρώτη σύνοδό του, πρέπει να θεωρηθεί ότι απολαύει ασυλίας δυνάμει του άρθρου 9, δεύτερο εδάφιο, του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης.

- 88 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να εξεταστεί, όπως ζητεί το αιτούν δικαστήριο, αν η ασυλία αυτή συνεπάγεται την άρση του μέτρου της προσωρινής κράτησης που έχει επιβληθεί στο πρόσωπο αυτό, προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα να μεταβεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και να εκπληρώσει εκεί τις απαιτούμενες διατυπώσεις.
- 89 Συναφώς, όπως αναφέρεται στη σκέψη 24 της παρούσας αποφάσεως, ο Ο. Junqueras Vies κατέστη μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 13 Ιουνίου 2019, ημερομηνία κατά την οποία οι αρμόδιες ισπανικές αρχές ανακοίνωσαν επισήμως τα αποτελέσματα των διεξαχθεισών στις 26 Μαΐου 2019 εκλογών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Κατά την ημερομηνία αυτή, ο ενδιαφερόμενος τελούσε υπό προσωρινή κράτηση.
- 90 Ωστόσο, από τα εκτιθέμενα στις σκέψεις 83 έως 86 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 9, δεύτερο εδάφιο, του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης ασυλία απαγορεύει, μεταξύ άλλων την παρακώλυση από δικαστικό μέτρο, όπως η επιβολή προσωρινής κράτησης, της ελευθερίας των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να μεταβούν στον τόπο στον οποίο πρέπει να διεξαχθεί η πρώτη συνεδρίαση της νέας κοινοβουλευτικής περιόδου, προκειμένου να εκπληρώσουν εκεί τις απαιτούμενες από την εκλογική πράξη διατυπώσεις.
- 91 Υπό τις συνθήκες αυτές, εάν το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να διατηρηθεί ένα μέτρο προσωρινής κράτησης εις βάρος προσώπου που έχει αποκτήσει την ιδιότητα του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οφείλει, δυνάμει του άρθρου 9, τρίτο εδάφιο, του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης, να ζητήσει το συντομότερο δυνατό από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να άρει την ασυλία την οποία παρέχει το δεύτερο εδάφιο του άρθρου αυτού.
- 92 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, στο αιτούν δικαστήριο πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η ύπαρξη της προβλεπόμενης στο άρθρο 9, δεύτερο εδάφιο, του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης ασυλίας συνεπάγεται την άρση του μέτρου προσωρινής κράτησης που έχει επιβληθεί σε πρόσωπο το οποίο τυγχάνει της ασυλίας αυτής, προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα να μεταβεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και να εκπληρώσει εκεί τις απαιτούμενες διατυπώσεις. Πάντως, εάν το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο εκτιμά ότι το μέτρο αυτό πρέπει να διατηρηθεί μετά την απόκτηση από τον ενδιαφερόμενο της ιδιότητας του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οφείλει να ζητήσει το συντομότερο δυνατό από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την άρση της εν λόγω ασυλίας επί τη βάση του άρθρου 9, τρίτο εδάφιο, του πρωτοκόλλου αυτού.
- 93 Εξάλλου, στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να εκτιμήσει τα αποτελέσματα που πρέπει να έχουν οι ασυλίες των οποίων απολαύει ο Ο. Junqueras Vies στο πλαίσιο τυχόν άλλων διαδικασιών, όπως αυτές για τις οποίες γίνεται λόγος στη σκέψη 30 της παρούσας αποφάσεως, τηρουμένου του δικαίου της Ένωσης και, ιδίως, της προβλεπόμενης στο άρθρο 4, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, ΣΕΕ αρχής της καλόπιστης συνεργασίας (πρβλ. απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2008, Marra, C-200/07 και C-201/07, EU:C:2008:579, σκέψη 41). Στο πλαίσιο αυτό, οφείλει να λάβει υπόψη, ειδικότερα, τα στοιχεία που υπενθυμίζονται στις σκέψεις 64, 65, 76 και 82 έως 86 της παρούσας αποφάσεως.
- 94 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 9 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ένωσης πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι:
- πρόσωπο του οποίου η εκλογή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανακηρύχθηκε επισήμως ενώ το πρόσωπο αυτό υπέκειτο σε μέτρο προσωρινής κράτησης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας για σοβαρά ποινικά αδικήματα, αλλά στο οποίο δεν επιτράπηκε να εκπληρώσει ορισμένες απαιτήσεις

που προβλέπονται από το εσωτερικό δίκαιο κατόπιν της ως άνω ανακηρύξεως καθώς και να μεταβεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προκειμένου να συμμετάσχει στην πρώτη σύνοδό του, πρέπει να θεωρηθεί ότι απολαύει ασυλίας δυνάμει του δευτέρου εδαφίου του άρθρου αυτού·

- η ασυλία αυτή συνεπάγεται την άρση του μέτρου προσωρινής κράτησης που έχει επιβληθεί στον ενδιαφερόμενο, προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα να μεταβεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και να εκπληρώσει εκεί τις απαιτούμενες διατυπώσεις. Πάντως, εάν το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο εκτιμά ότι το μέτρο αυτό πρέπει να διατηρηθεί μετά την απόκτηση από το εν λόγω πρόσωπο της ιδιότητας του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οφείλει να ζητήσει το συντομότερο δυνατό από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την άρση της εν λόγω ασυλίας επί τη βάση του άρθρου 9, τρίτο εδάφιο, του πρωτοκόλλου αυτού.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ⁹⁵ Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

Το άρθρο 9 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7) περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι:

- πρόσωπο του οποίου η εκλογή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανακηρύχθηκε επισήμως ενώ το πρόσωπο αυτό υπέκειτο σε μέτρο προσωρινής κράτησης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας για σοβαρά ποινικά αδικήματα, αλλά στο οποίο δεν επιτράπηκε να εκπληρώσει ορισμένες απαιτήσεις που προβλέπονται από το εσωτερικό δίκαιο κατόπιν της ως άνω ανακηρύξεως καθώς και να μεταβεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προκειμένου να συμμετάσχει στην πρώτη σύνοδό του, πρέπει να θεωρηθεί ότι απολαύει ασυλίας δυνάμει του δευτέρου εδαφίου του άρθρου αυτού·
- η ασυλία αυτή συνεπάγεται την άρση του μέτρου προσωρινής κράτησης που έχει επιβληθεί στον ενδιαφερόμενο, προκειμένου να του δοθεί η δυνατότητα να μεταβεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και να εκπληρώσει εκεί τις απαιτούμενες διατυπώσεις. Πάντως, εάν το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο εκτιμά ότι το μέτρο αυτό πρέπει να διατηρηθεί μετά την απόκτηση από το εν λόγω πρόσωπο της ιδιότητας του μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οφείλει να ζητήσει το συντομότερο δυνατό από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την άρση της εν λόγω ασυλίας επί τη βάση του άρθρου 9, τρίτο εδάφιο, του πρωτοκόλλου αυτού.

(υπογραφές)